

כלי החדירה CHONG MAI

נתחיל בפסקה מהקלאסיקה של הקשיים **NANJING**, פרק 27:

“כאשר יורד גשם זלעפות, התעלות והברות מתמלאים עד שוליהם... בדומה להם, הכלים המיוחדים הוצעו ממערכת הערוצים, כדי שיוכלו לאחסן את האנרגיה שגלשה מהערוצים הראשיים”

פסקה זו מתארת את התפקוד הכללי של הכלים המיוחדים והיא איננה קשורה אך ורק לכלי החדירה (Mai Chong).

הכלים המיוחדים (אני קורא להם כלים ולא מרידיאנים, כי, חוץ מכלי השליטה Du והתעברות Ren, אין להם נקודות משלהם) זורמים בשכבות העמוקות בגוף האדם. הם מחברים בין כל המרידיאנים, ועורכים את האיברים הפנימיים בסדר הנכון!

12 המרידיאנים הראשיים דומים לנהר, אם יש הרבה מים, נשפכים ל-8 הכלים המיוחדים. אם 12 המרידיאנים הראשיים בחוסר, 8 הכלים המיוחדים יתנו מהמים שלהם. כמעט בכל הפתולוגיות הפגיעה תופיע קודם ב-12 המרידיאנים הראשיים. במידה והמחלה ארוכה, כרונית, חמורה, קשה לריפוי ואין תוצאות בטיפול, יש לחשוב על פגיעה בכלים המיוחדים וטיפול דרכם (למשל בארץ, עד שהמטופלים מגיעים לרפואה הסינית עובר יותר מדי זמן).

ספרות מומלצת בנושא

1. NANJING - פרקים (או קשיים) 8, 27, 28, 29.
2. NEIJING
3. הספר של אליזבת' רושה על הכלים המיוחדים.
4. Paul Unschuld שכתב ספרי רפואה סינית רבים.

כלי ההתעברות (Ren), שליטה (Du) והחדירה (Chong)

שלושתם נובעים ישירות מן הכליות ויורדים לחיץ הנקבים (פירינאום) ב-CV 1. משם הם מסתעפים לענפים נפרדים. כלי ההתעברות זורם כלפי מעלה באזור הבטן, לאורך קו האמצע, כלי השליטה זורם למעלה על הגב. כלי החדירה זורם כלפי מעלה על הבטן, לאורך ערוץ הכליות. ספרים רבים מציינים ששלושת הכלים האלה הם המקור של שאר הכלים המיוחדים, כי הם נובעים ישירות מן הכליות, ולכן הם קשורים לתמצית. מבחינה קלינית, שלושת הכלים האלה הם הכי חזקים בהשפעתם על האנרגיה של המטופל ברמה מבנית עמוקה. ספרים אחרים מציינים שכל הכלים המיוחדים נובעים מהכליות ולא רק כלי החדירה, השליטה וההתעברות. הכתבים מציינים ששלושתם נובעים משורש אחד, הרחם. "שורש אחד ושלושה ענפים". כלי החדירה, כלי ההתעברות, כלי השליטה וכלי החגורה (DAI) יוצרים את המבנה האמבריולוגי הראשון, או, הדור הראשון של הכלים המיוחדים**. ההצטרפות של 4 הכלים המיוחדים הנוספים (Yin & Yang Wei – Yin & Yang Qiao) בהמשך, משלימה את המבנה השלם של קבוצת הכלים המיוחדים.

כלי החדירה CHONG

נקרא כלי החדירה בגלל עוצמתו ויכולתו לחדור לכל מקום. שמות נוספים: "ים ה-FU/ZANG" או "ים 12 המרידיאנים" או "ים הדם".

מסלול

1. מתחיל בבטן התחתונה (ברחם אצל נשים, ובין הכליות אצל גברים), יורד לנקודה CV1.

2. ענף אחר מופיע ב-ST30*, ממשיך לנקודה CV7, עולה ל-KID11 וממשיך לזרום במסלול הכליות עד KID27 (נפגש עם כל הנקודות מ-KID11 עד KID27), מתפזר בחזה.

* ST30 נחשבת לנקודה חזקה מכיוון שהיא מסוגלת לאזן בין הצי' הפוסט-נטאלי לפרי נטאלי: היא נמצאת על תעלת הקיבה (מקור הצי' הפוסט-נטאלי) ועל כלי החדירה (פרי-נטאלי).

3. ענף שני עולה מהחזה לגרון, מקיף את הפה, ומסתיים מתחת לעין. יש גם ספרות שמציינת שהוא ממשיך אפילו עד BL1. חלק מהספרים מציינים שהוא מגיע גם לאף וספרים אחרים מציינים שהוא בכלל לא מגיע לפנים.

4. ענף אחר יוצא מהנקודה ST30, זורם בחלק המדיאלי של הרגליים (בתעלת הטחול או הכליות - תלוי בספרות שבחרתם לקרוא), עובר בחלק האחורי של הקרסולית Malleolus המדיאלית, בנקודה הזאת (KID3 או KID6 - תלוי בספרות שאתם קוראים) מופיעים עוד שני ענפים, אחד ממשיך לסוליית כף-הרגל (לפי חלק מהספרים הוא מתחבר לנקודה KID1) והשני ממשיך לבוהן הגדולה.

5. ענף אחר מתחיל בנקודה CV1, עולה בתוך עמוד השדרה ומגיע לגב העליון. יש גם ספרות שטוענת שענף זה ממשיך לצוואר וספרות אחרת מציינת שהוא עובר בנקודה BL23, מתחבר לכליות ואח"כ ממשיך לגב העליון.

נקודת פתיחה: SP4

נקודה משלימה: PC6

תפקידים

1. מאזן בין היין ליאנג, דרך חיזוק הקשר שבין כלי השליטה לכלי ההתעברות.
 2. חשוב מאוד להופעת הקבוצה השנייה של הכלים המיוחדים (Yin & Yang Wei – Yin & Yang Qiao).
 3. שולט על הדם וכליו.
 4. מחבר בין הלב לרחם.
 5. מחבר בין הצי' הפוסט-נטאלי (ST) לצי' הפרי-נטאלי (KID).
 6. מאזן את הרחם, אחראי על המחזור החודשי ומספק דם לרחם (דם הווסת).
 7. מאזן בין הכליות ללב.
- ועוד.....

הקולג' לרפואה אינטגרטיבית

CIM

בביה"ס לסייעוד - ביה"ח נצרת (האנגלי) אי.מ.מ.ס.

אזורי השפעה (ואיברים)

בטן, רחם, חזה, עמוד שדרה, החלק המדיאלי של הרגליים, כליות ולב.

דרך כלי החדירה ניתן לטפל בצ'י מורד (בחילות, הקאות, שיעול, קוצר נשימה, אסטמה), בעיות בחזה ובבטן (כאבים, גושים, ציסטות, אי-נוחות, נפיחויות), בעיות לב (פלפיטציות ועוד), בעיות גניקולוגיות (מחזור לא סדיר, אי-פריון, ועוד), בעיות בחלק המדיאלי של הרגל (כאבים, אטרופיה ועוד).

כלי החדירה וכלי ההתעברות משחקים תפקיד חשוב בשמירה על ההריון. כלי ההתעברות "מחזיק" את העובר, כלי החדירה מזין את העובר. במקרים של הפלות חוזרות ונשנות או אי-פריון נראה בד"כ מעורבות של שני הכלים האלה.

ZHU DAN-XI, אחד מ-4 הרופאים המפורסמים ביותר ברפואה הסינית, שחי בשושלות JIN ו-YUAN אמר שמחלות שד אצל נשים צעירות או שלבים ראשוניים של מחלות שד קשורים בד"כ לכבד; בעיות שד כרוניות או מחלות שד אצל נשים יותר מבוגרות או בעיות שד חמורות קשורות בד"כ לכלי החדירה - Chong. כלי החדירה מחבר את הכליות והרחם ללב, לחזה ולפלג גוף עליון. כלי החדירה מעביר דם מהלב לרחם ומעביר תמצית (או יין) מהכליות ללב (כדי להזין את הנפש). מחלות שד כרוניות, או חמורות או בשלבים המתקדמים, או בנשים מבוגרות (גיל המעבר+) נובעות בד"כ מגורמים יותר מסובכים והסימפטומים יכולים לערב את הכבד, הטחול, הכליות, הקיבה וגם הלב. הסימפטומים מחמירים ככל שמזדקנים (הטחול נחלש). סטגנציה של צ'י הכבד מחלישה עוד יותר את הטחול. הטחול מאבד את היכולת לייצר כמות הולמת ומספיקה של צ'י לבנייה ולהנעה של הדם (צ'י מניע דם), דבר המוביל לחולשת וסטזיס דם. חולשת הטחול גורמת להיווצרות לחות בגוף, ובסוף לגושי ליחה. חולשת הטחול והסטגנציה של צ'י הכבד גורמות למחלות שד יותר חמורות. במקרים של חולשת טחול וסטגנציה של צ'י הכבד נוצר בד"כ חום בקיבה. החום עולה לשדיים דרך תעלת היאנג-מינג של הרגל (קיבה) ומחמיר את המצב. חום יכול לפגוע גם ביין ובנוזלי הגוף.

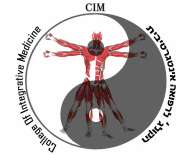
צמחי מרפא המשפיעים על כלי החדירה (סקירה ממקורות שונים)

Gui Ban
Xuan Shen
Zhi Mu
Bie Jia
Gou Qi Zi
He Shou Wu
Xiang Fu
Yu Jin
Sheng Di Huang
Zhi Mu
E Jiao
Yan Hu Suo

הקולג' לרפואה אינטגרטיבית

C I M

בביה"ס לסייעוד - ביה"ח נצרת (האנגלי) אי.מ.מ.ס.

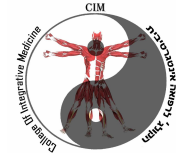
Huang Jing
Zi He Che
Dang Gui
Ji Xue Teng
Tao Ren
Bai Shao
Tao Ren
Hong Hua
Sha Ren
Zi Su Ye

שני הצמחים האחרונים מיועדים לטיפול בבחילות בוקר בהריון.

מרקחות המשפיעות על כלי החדירה (סקירה ממקורות שונים)

Shao Fu Zhu Yu Tang
Xue Fu Zhu Yu Tang
Si Wu Tang
Tao Hong Si Wu Tang
Sheng Yu Tang
Ba Zhen Tang
Gui Pi Tang
Dang Gui Bu Xue Tang
Shi Quan Da Bu Tang
Tian Wang Bu Xin Dan
Dan Shen Yin
Bu Yang Huan Wu Tang
Tao He Cheng Qi Tang
Gui Zhi Fu Ling Wan
Sheng Hua Tang
Wen Jing Tang
Yi Guan Jian
Er Xian Tang
Zuo Gui Wan/Yin
Er Xian Tang
Gu Chong Tang
Gu Jing Wan
Wan Dai Tang
Yi Huang Tang

הקולג' לרפואה אינטגרטיבית

CIM

בביה"ס לסייעוד - ביה"ח נצרת (האנגלי) אי.מ.מ.ס.

מרקחות אלה משפיעות על כלי החדירה דרך תפקודן ופעולתן או דרך הצמחים שהן מכילות. רוב המרקחות והצמחים שמשפיעים על כלי החדירה, משפיעים גם על כלי ההתעברות.

פרק 41 ב-Su Wen מציין "בנשים, בגיל 14 טל השמיים Tian Kui מגיע [או נכנס לתפקיד], סירקולציה חזקה מתרחשת בכלי ההתעברות, כלי החדירה משגשג, הוסת מופיעה בזמן קבוע וילודה [או מחזור] נהיית אפשרית". באותו פרק: "בגיל 49, כלי ההתעברות נחלש וכלי החדירה מתרוקן, טל השמיים מתייבש, המחזור החדשי נפסק והאשה מאבדת את היכולת להרות". ציטוטים אלה מצביעים על חשיבותו של כלי החדירה (וגם ההתעברות) בטיפול בבעיות גניקולוגיות, החל ממחזור חודשי לא סדיר ודימומים רחמיים ועד לאי-פרייון. "טל השמיים" הינו החלק של התמצית האחראי על הגדילה, הבגרות והמאפיינים המיניים. הוא "מגיע" כאשר צ'י הכליות והג'ינג מתמלאים. בנשים ההגעה מיוצגת ע"י הופעת מחזור הוסת הראשון, סימן לפריות. הצ'י, הדם, הרחם וטל השמיים מזינים את כלי החדירה וכלי ההתעברות שמחדשים את המלאי של הרחם כל מחזור וסת. כלי החדירה וכלי ההתעברות צריכים להיות פתוחים ומלאים כדי לשמור על מחזור וסת נורמלי.

כלי החדירה יכול לטפל גם בבחילות בוקר בזמן ההריון Morning Sickness שנגרמות מעלייה של צ'י מורד בכלי החדירה. צ'י מורד בכלי החדירה מופיע בהריון כתוצאה מחוסר דם בכלי עצמו, כי הצ'י והדם של האימא מתמקדים בעיקר בהזנת העובר.

מבחינה מערבית, הלב והרחם הם השרירים החלקים היחידים בגוף, דבר המצביע על הקשר שלהם עם כלי החדירה. בעיה באחד מהאיברים האלה יכולה להשפיע לרעה על האיבר השני. למשל, בעיות רגשיות (לב) יכולות לגרום לבעיות במחזור החודשי. וכמו שמציין Zhu Dan Xi "היתקעות של צ'י הלב יכולה לגרום לאל-וסת".

הנקודה ST30 שייכת לתעלת היאנג-מינג של הרגל, העשירה בצ'י ובדם. הכליות מאחסנות את הג'ינג (חשוב לייצור הדם). כלי החדירה מחבר בין שתי התעלות האלה העשירות בדם, ולכן הוא חשוב לטיפול בבעיות דם מחוסר או מעודף. כלי החדירה מספק דם לרחם ואחראי על סירקולציית הדם ברחם, ועל המחזור החודשי מבחינת כמות, איכות, משך זמן וצבע הדם הווסתי ("יים הדם").

כל מה שכתבתי מקודם מתאר את הקשר האיתן שבין אלמנט האדמה לכלי החדירה

SP4

נקודת הפתיחה של כלי החדירה היא SP4 "קיסר צהוב" או Gong Sun. Gong = סב. Sun = נכד. Gongsun = שם המשפחה של הקיסר הצהוב. בתקופת האדמה, משנת 2697 ל-2597 (מאה שנה) לפנה"ס, הקיסר הצהוב Huangdi שלט על סין. הצבע הצהוב קשור לאלמנט האדמה. SP4 מטפלת בטחול וגם בקיבה (דרך תעלת החיבור). היא נקודה חשובה לאיזון אלמנט האדמה (צהוב) בגוף. האדמה של האישה היא הרחם, דבר המצביע על הקשר שבין כלי החדירה לאלמנט האדמה בגוף. הטחול שומר על הדם בכליו וכלי החדירה משפיע על הדם.

הקולג' לרפואה אינטגרטיבית

CIM

בביה"ס לסייעוד - ביה"ח נצרת (האנגלי) אי.מ.מ.ס.

מהנקודה SP21 יוצא מרידיאן החיבור המרכזי (DABAO) שמתפזר בחזה ובחלק הלטרלי של הצלעות. תעלות החיבור מספקות דם לכל הרקמות בגוף (נימים), חלק מהספרים מציינים שכלי החדירה אחראי על ההזנה של איברי הגוף. כשמסתכלים על האינדיקציות של SP4 בכל ספר אקופונקטורה אנו יכולים לגלות שהיא מסוגלת לטפל בכל הפתולוגיות של כלי החדירה (שרשמתי מקודם).

על כל כלי מיוחד ניתן לכתוב לדעתי ספר שלם...

**** מעניין לראות שכל אחד מ-4 הכלים האלה (אשר יוצרים את המבנה האמבריונולוגי הראשון) תומך בכלים האחרים, למשל, מחזור הוסת:**
יום 7 - 14: "שלב היין", קשור לכלי ההתעברות.
יום 14 - 21: "שלב היאנג", קשור לכלי השליטה.
יום 21 - 28: "שלב הצ'י", קשור לכלי החגורה.
יום 28 - 7: "שלב הדם", קשור לכלי החדירה.
ולכן, כל הכלים המיוחדים קשורים אחד לשני, וכל בעיה באחד מהם יכולה להשפיע לרעה על הכלים האחרים.

שאדי מרג'ייה Dipl.Ac., D.A.M.
CIM - College of Integrative Medicine
הקולג' לרפואה אינטגרטיבית – בביה"ח נצרת
Shadi.dtc@gmail.com